



G CONSELLERIA
O SERVEIS SOCIALS
I I COOPERACIÓ
B
/



ESCOLA
DE PRIMAVERA
DE SERVEIS SOCIALS

18 i 25 de maig - 1 i 8 de juny 2018

Expedient: 5/2018 ESCOLA DE PRIMAVERA
Emissor: SPS

MEMÒRIA DE L'ESCOLA DE PRIMAVERA DE SERVEIS SOCIALS 2018

Data de la memòria: 22 de juny de 2018



ÍNDEX

I.	Introducció	3
II.	Objectius de l'Escola.....	4
III.	Dates i lloc de realització	4
IV.	Tasques duites a terme en les diferents fases	5
V.	Resum d'activitats	6
VI.	Finançament de l'Escola	7
VII.	Distribució global de les despeses.....	8
VIII.	Activitats de difusió	8
IX.	Valoració global	9
X.	Conclusions	14



I. Introducció

L'Escola de Primavera de Serveis Socials s'emmarca en el Pla de Formació 2017-2021 de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, que es desenvolupa a través de la Direcció General de Planificació i Serveis Socials.

Així, la Direcció General de Planificació i Serveis Socials va promoure la quarta edició de l'Escola de Primavera de Serveis Socials amb l'objectiu de donar suport al desenvolupament de les competències professionals, per garantir la qualitat, l'eficiència i l'eficàcia del sistema de serveis socials i alhora contribuir a l'assoliment dels objectius organitzatius i estratègics de la Direcció General que es deriven del compliment de la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears.

La temàtica de l'Escola de Primavera 2018 vol complementar la feina iniciada l'any anterior a partir del disseny de projectes i la pràctica del treball social comunitari. Es pretén complementar el Pla de Finançament dels Serveis Socials Comunitaris Bàsics 2018, que disposa que els serveis socials comunitaris bàsics han d'elaborar plans d'intervenció comunitària per a la zona bàsica corresponent, desenvolupar programes comunitaris per al conjunt de la població i prestar serveis que actuïn sobre la població general i desenvolupin actuacions per donar resposta a les situacions de necessitat que no requereixen l'aplicació de recursos específics.

És sabut que, des dels serveis socials comunitaris bàsics, en major o menor mesura, i atenent als recursos disponibles, a les característiques sociodemogràfiques i a altres qüestions dels municipis, es desenvolupen projectes d'intervenció comunitària; i també és sabut que cal unificar una metodologia de feina que, independentment d'aquestes diferències entre municipis, faci aplicable i possible un model comú de la intervenció comunitària.

Una altra qüestió que sovint es planteja en el camp social és la no visibilització de bones pràctiques comunitàries i innovadores. Podríem entrar a valorar les causes d'aquest fet, però no respon a l'objectiu de la memòria. Sí direm que aquest fet (la no visibilització) fa més que necessari crear espais de trobada, de posada en comú, que són tan ben valorats pels professionals que es dediquen a l'àrea del benestar social.

Per aquest motiu, l'Escola de Primavera vol ser un espai de coneixement i intercanvi entre els agents públics i privats que intervenen en el camp social.



II. Objectius de l'Escola

Són objectius de l'Escola impulsar el treball comunitari entre els professionals dels serveis socials de les Illes Balears; veure com es transita des del treball social "en la comunitat" fins a arribar a intervenir "amb la comunitat", i anar més enllà: com poder assolir el treball social "per a" la comunitat?

Les sessions han permès examinar com s'estructuren serveis, programes o projectes (que no són pròpiament d'intervenció comunitària però que tenen el potencial per ser-ho) existents a les Illes Balears amb un disseny de projecte global, en el marc d'una comunitat, des de l'àmbit de la intervenció comunitària, a partir de l'experiència a altres territoris de fora de les Illes Balears i en centres de serveis socials d'aquí.

El principal tret d'aquesta proposta metodològica transversal de totes les sessions és la dimensió de la iniciativa en què les persones participants (persones en situació de vulnerabilitat) passen de ser individus demandants d'ajuda i suport a agents actius de canvi en la comunitat.

Ens interessa poder oferir pautes per poder dissenyar i posar en pràctica projectes d'intervenció comunitària explicant i fonamentant les fases del procés, així com conèixer els diferents procediments metodològics en la intervenció comunitària. Partim del fet que no hi ha un únic model en treball comunitari ni una única manera de procedir, sinó que estan determinats per les perspectives en què s'emmarquin.

Durant l'explicació del desenvolupament del procés d'intervenció comunitària, s'han anat descrivint els rols i les funcions dels professionals del treball comunitari, que podríem entendre com tot allò necessari per a l'organització d'un grup en la cerca de solucions als seus problemes.

III. Dates i lloc de realització

La quarta edició de l'Escola de Primavera s'ha duit a terme els dies següents:

- Divendres 18 de maig de 2018, en horari de matí i tarda. Jornada inaugural dedicada a les pautes per al disseny del pla d'intervenció comunitària.
- Divendres 25 de maig de 2018, en horari de matí. Jornada dedicada a la intervenció comunitària en salut mental.
- Divendres 1 de juny de 2018, en horari de matí. Jornada dedicada a la intervenció comunitària amb famílies i infants en risc centrada en solucions.
- Divendres 8 de juny de 2018, en horari de matí. Jornada sobre intervenció comunitària per a la promoció de l'autonomia personal.

La seu de l'Escola de Primavera ha estat l'edifici Son Llebre, al Pla de na Tesa (Marratxí), llevat de la darrera jornada, que va tenir lloc al Centre Flassaders de Palma.

IV. Tasques duites a terme en les diferents fases

IV.I. Fase inicial, prèvia a la realització de l'Escola

- Creació del Grup Tècnic per a l'Organització del la IV Edició de l'Escola de Primavera de Serveis Socials.
- Elaboració d'un plec de condicions tècniques per a la contractació d'una empresa que dugui a terme les tasques de secretaria tècnica i de logística i organització de l'Escola de Primavera de Serveis Socials.
- Cerca de seu per a la realització de l'Escola.
- Tasques de coordinació amb l'empresa Estudi 6, encarregada de la secretaria tècnica i dels aspectes logístics.
- Cerca i elecció de persones ponents, moderadores i dinamitzadores de grups de treball.
- Realització de reunions tècniques preparatòries prèvies amb les persones dinamitzadores, moderadores i presentadores dels grups de treball, per exposar els criteris bàsics i recollir propostes de metodologia.
- Elaboració del material escrit de l'Escola: programa de continguts, document d'objectius, informació per a la publicació al web, etc.
- Actualització del logotip i de la pàgina web de l'Escola a través del Gabinet de Premsa de la Conselleria i amb el suport de personal tècnic del Servei de Planificació:
http://www.caib.es/sites/escoladeprimavera/ca/presentacia_escola_de_serveis_socials_2018/
- Difusió de l'Escola (tramesa de missatges de correu electrònic, invitacions, etc.) a tots els nivells administratius i en diferents àmbits relacionats amb el treball social i amb la intervenció comunitària.
- Reunions i coordinacions periòdiques amb Estudi 6 (empresa adjudicatària de la secretaria tècnica de l'Escola).
- Coordinacions internes amb l'equip de Planificació Social, el Gabinet de la Consellera i el Gabinet de Premsa.
- Edició i impressió del material de l'Escola a través del Servei de Reprografia del GOIB.
- Elaboració dels documents tècnics de les bones pràctiques amb els criteris d'homogeneïtzació per a les presentacions i les dinàmiques participatives en els diferents grups de treball. Elaboració de conclusions.
- Elaboració del qüestionari d'avaluació i impressió de còpies per a les persones assistents.



- Enviament d'informació a les persones col·laboradores en les taules rodones amb les pautes bàsiques de la seva intervenció, així com d'un breu currículum de les persones participants i un resum de la ponència.
- Resolució de dubtes, recollida de suggeriments i enviament de documentació de les persones col·laboradores durant els mesos previs a l'inici de l'Escola.
- Filtratge entre Estudi 6 i les peticions de les persones interessades en l'Escola: resolució de les dubtes, recollida de suggeriments i d'altres qüestions plantejades.

IV.II. Fase intermèdia, durant el desenvolupament de l'Escola:

- Seguiment i resolució de les incidències o les qüestions no previstes.
- Suport a les tasques de la secretaria tècnica de l'Escola i supervisió.
- Suport en l'emissió i el lliurament dels certificats de participació i de col·laboració.
- Recollida dels qüestionaris d'avaluació de les persones assistents.

IV.III. Fase final, una vegada finalitzada l'Escola:

- Sistematització i tabulació dels qüestionaris d'avaluació de les persones assistents.
- Intercanvi de valoracions de l'Escola de Primavera per part de l'equip de treball, i anàlisi de les qüestions tècniques rellevants.
- Elaboració de la memòria tècnica de l'Escola de Primavera.
- Recopilació de les fotografies i els vídeos per elaborar la memòria gràfica de l'Escola de Primavera.
- Contactes amb Estudi 6 i amb el Gabinet de Premsa de la Conselleria per a la publicació en línia de les ponències, les comunicacions, les presentacions de bones pràctiques, les conclusions dels grups de treball i les conclusions finals, a la pàgina web de l'Escola.
- Recepció i resposta de missatges electrònics sobre la valoració del desenvolupament de l'Escola.
- Agraïments a les entitats i les persones col·laboradores que han format part de l'Escola.

V. Resum d'activitats

Les jornades s'han distribuït en 4 sessions, considerades com a unitats independents. Els professionals han triat el nombre de sessions a les quals volien participar segons l'àmbit d'interès.

S'han desenvolupat 5 ponències, i s'han creat 3 grups de treball, de temàtica diferenciada però connectada i transversal a la temàtica de l'Escola: el treball

comunitari. Així mateix, s'han presentat 9 bones pràctiques que es desenvolupen a les illes de Mallorca i Menorca.

Ponències:

Ponència 1: "Mil i una raons per no fer treball comunitari (o com deixar de fer treball social)".

Ponència 2: " La rehabilitació comunitària en salut mental".

Ponència 3: " La xarxa de salut mental i addicions de les comarques gironines: un model d'èxit".

Ponència 4: "La pràctica centrada en solucions en la intervenció comunitària amb menors i famílies en risc".

Ponència 5: "Intervenció comunitària en vellesa i família".

Grups de treball:

Grup 1. Diagnòstic participatiu. Immersió en l'espai social d'intervenció.

Grup 2. L'organització de l'acció comunitària.

Grup 3. Rol i funcions dels professionals.

Bones pràctiques:

BP 1: "Diagnòstic comunitari participatiu de Pere Garau", Ajuntament de Palma.

BP 2: "Una iniciativa d'àmbit comunitari: Binissalem, ciutat educadora", Serveis Socials Comunitaris Bàsics de Binissalem.

BP 3: "Fent pinya: plataforma d'entitats i serveis".

BP 4: "Mou-te amb cap", Serveis Socials Comunitaris Bàsics de Felanitx.

BP 5: "Terrats", Son Gotleu, Ajuntament Palma.

BP 6: "Els ESAC", Equip de Seguiment Assertiu Comunitari de l'Hospital Comarcal d'Inca.

BP 7: "Programa TISOC: tècniques en intervenció sociocomunitària, servei de prevenció adreçat a l'alumnat escolaritzat en instituts d'educació secundària de les Illes Balears".

BP 8: "Projectes d'autonomia amb gent gran com a eina de prevenció comunitària a Palma: l'exemple del Camp d'en Serralta"

BP 9: "Capvespres d'hivern", projecte adreçat a la gent gran del municipi de Sant Lluís, Menorca.

VI. Finançament de l'Escola

L'Escola de Primavera es finança amb l'aportació de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, tal com recull el Pla de Formació 2017-2021.

No s'ha produït cap aportació d'altres administracions o entitats.

VII. Distribució global de les despeses

La gestió de l'Escola de Primavera de Serveis Socials s'ha encarregat, mitjançant un contracte menor, a una empresa, Estudi 6 Gestió Socioeducativa SL, que s'ha fet càrrec dels conceptes següents:

- Coordinació i supervisió de proveïdors d'acord amb les condicions d'adjudicació del contracte.
- Despeses del dinar de la jornada inaugural per a 150 persones, més 4 berenars (1 per dia) per a 80 persones.
- Gestió dels desplaçaments i l'allotjament dels conferenciantes.
- Condicionament de les sales d'actes dels edificis de Son Llebre (també de les aules) i del Centre Flassaders.
- Secretaria i inscripció de participants.
- Material de comunicació i papereria.
- Muntatge de murals d'exposició de projectes de bones pràctiques o de projectes innovadors de les entitats.
- Personal responsable de so i imatge per al bon funcionament i la supervisió dels equips de so i dels canons de projecció i els ordinadors.

El contracte de serveis, que inclou el concepte de personal, s'ha adjudicat pel procediment de la Llei de contractes de les administracions públiques, per un import total de 28.773,80 €.

VIII. Activitats de difusió

Les activitats de difusió prèvies a l'Escola s'han diversificat en formats diferents. En suport digital, s'han desenvolupat les següents:

- Pàgina web de l'Escola.
- Pàgina web de la Conselleria.
- Enviament de missatges de correu electrònic a totes les direccions generals, a les fundacions i als consorcis (ens instrumentals) de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació, i als consells insulars, als serveis socials comunitaris bàsics, a entitats socials, als col·legis professionals i a la Universitat de les Illes Balears.

IX. Valoració global

Participació

A continuació es detallen les persones que han fet possible la IV edició de l'Escola de Primavera de Serveis Socials.

- Ponents: 7.
- Persones dinamitzadores: 6.
- Persones que han presentat bones pràctiques: 19.
- Personal tècnic del Servei de Planificació: 4.
- Assessor tècnic en comunicació del Gabinet de la Consellera: 1.
- Secretaria tècnica d'Estudi 6: 2.
- Persones inscrites a l'Escola de Primavera:
 - Dia 18 de maig. Jornada inaugural: 75 persones.
 - Dia 25 maig. Jornada dedicada a la salut mental: 72 persones.
 - Dia 1 de juny. Jornada dedicada a la infància en risc: 101 persones.
 - Dia 8 de juny. Jornada dedicada a la promoció de l'autonomia: 43 persones.

Dificultats

1. Sobre el centre

- Dificultat 1: la llunyania del lloc de realització respecte del centre de la ciutat.
- Dificultat 2: el fet de compartir l'espai de les jornades amb els alumnes del centre, la qual cosa ha suposat haver d'ajustar els horaris de berenar i dinar als horaris del centre i poder disposar de les aules segons els horaris de les classes.

2. Sobre els continguts

- Dificultat 1: la identificació de les bones pràctiques que s'estaven desenvolupant i que tenien un nexa comú: la comunitat.
- Dificultat 2: la promoció de la participació i de la representació dels diferents municipis de les Illes Balears en relació amb les bones pràctiques que s'estaven desenvolupant.

3. Sobre l'organització

- Dificultat 1: la metodologia de treball. Haver de seleccionar el nombre de jornades en què participaven, prioritzar la participació dels grups, etc., no va permetre comunicar a les persones inscrites l'admissió a les jornades fins que no es va haver tancat el termini d'inscripció (dia 10 de maig), de manera que

s'informà de l'admissió a l'Escola (dia 11 de maig) una setmana abans de la realització.

- Dificultat 2: la variació entre el nombre d'inscripcions i el nombre final d'assistents. Cada dia de les jornades hi va haver absències.

Aspectes millorats

1. Sobre els continguts

- Aspecte millorat 1: els continguts teòrics s'han treballat a través de la praxi, que va ser una de les peticions formulades a l'edició anterior.
- Aspecte millorat 2: s'ha gestionat millor el temps, s'ha seguit el programa i no hi ha hagut cap incidència destacable; s'han respectat els horaris d'inici i final dels actes.

2. Sobre l'organització

- Aspecte millorat 1: el fet de desenvolupar l'Escola de Primavera en jornades separades per setmanes ha permès millorar-ne la gestió i l'organització, tenir més temps per anar solucionant aspectes de cada jornada per desenvolupar, i incorporar elements de correcció a les següents.
- Aspecte millorat 2: s'ha pogut combinar la feina de l'Escola de Primavera amb altres tasques i funcions pròpies del Servei de Planificació.
- Aspecte millorat 3: la no concentració d'actes en diferents dies seguits ha facilitat la participació dels professionals en actiu, als quals resulta difícil deixar el lloc de treball diversos dies consecutius.
- Aspecte millorat 4: ha millorat la participació dels diferents municipis mitjançant les bones pràctiques en intervenció comunitària; continua una forta presència del municipi de Palma, però també s'hi han incorporat Binissalem, Felanitx i Sant Lluís (Menorca).

Valoració de l'enquesta

El qüestionari ha possibilitat recollir informació sobre l'opinió de les persones participants a l'Escola. Aquesta informació permet avaluar aspectes relacionats amb la utilitat, l'organització i l'actuació docent de l'Escola.

Un total de 128 persones han respost els qüestionaris anònimament.

El qüestionari s'estructura en blocs de continguts:

- Bloc d'organització (6 ítems)
- Bloc de continguts (7 ítems)
- Bloc de secretaria tècnica (7 ítems)

Per cada ítem, en els tres blocs, s'havia de marcar una de les puntuacions següents: 1 (gens d'acord), 2 (poc d'acord), 3 (d'acord) o 4 (molt d'acord).

En la valoració del grau de satisfacció en relació amb l'Escola, s'havia de marcar una única puntuació de l'1 al 10 (amb el 10 com a màxim grau de satisfacció).

Finalment, hi havia una pregunta oberta a altres comentaris o suggeriments.

La informació extreta de les respostes de les persones assistents, seguint l'estructura del qüestionari, està dividida en blocs, i dins cada bloc les dades s'han agrupat en ítems. El resultat és el següent:

— Bloc d'organització

El bloc d'organització ha tingut una valoració mitjana de **3,45** (sobre 4), la qual cosa demostra un acord bastant elevat amb els ítems que conformen el bloc.

Els ítems que se situen per damunt de la mitjana del bloc són: "La via d'inscripció ha funcionat correctament" (3,69), "L'horari ha estat l'apropiat" (3,55) i "La durada de l'Escola ha estat la correcta" (3,52).

Els que se situen més per davall de la mitjana del bloc són: "El material lliurat (carpeta, bloc, etc.) ha estat útil" (3,09) i "La informació prèvia ha estat adequada" (3,27).

La via d'inscripció ha funcionat correctament.	1	2	3	4
La informació de la pàgina web ha estat suficient.	1	2	3	4
L'horari ha estat l'apropiat.	1	2	3	4
La durada de l'Escola ha estat la correcta.	1	2	3	4
La informació prèvia ha estat adequada.	1	2	3	4
El material lliurat (carpeta, bloc, etc.) ha estat útil.	1	2	3	4

— Bloc de continguts

La mitjana de valoració del bloc de continguts és de **3,29** (sobre 4), sensiblement més baixa que la mitjana del bloc d'organització.

Els ítems "Els continguts han resultat interessants" (3,42) i "Els continguts han tingut una qualitat tècnica suficient" (3,39) són els que presenten una valoració a l'alça en relació amb la mitjana del bloc. Per contra, a la baixa hi ha "Els debats

generats han resultat enriquidors” (3,20) i “Els continguts han estat útils per a l’aplicació al lloc de treball” (3,22), els quals no s’allunyen de la mitjana.

Els continguts han resultat interessants.	1	2	3	4
Els continguts han estat útils per a l’aplicació al lloc de treball.	1	2	3	4
Els continguts han tingut una qualitat tècnica suficient.	1	2	3	4
Els temps marcats han estat els adients.	1	2	3	4
Els debats generats han resultat enriquidors.	1	2	3	4
La programació m’ha semblat adient.	1	2	3	4
La presentació i el treball amb bones pràctiques m’ha semblat	1	2	3	4

— Bloc de secretaria tècnica

La valoració mitjana del bloc de secretaria tècnica és de **3,42** (sobre 4).

Els ítems que se situen amb diferència per damunt de la mitjana del bloc són: “El servei dels berenars ha estat satisfactori en qualitat i quantitat” (3,55) i “La resolució de dubtes al llarg de les jornades ha estat satisfactòria” (3,51).

Destaquen a la baixa “L’espai ha estat adient (Flassaders)” (3,13) i “L’espai ha estat adient (Son Llebre)” (3,35), els ítems més mal valorats del conjunt del bloc.

La resolució de dubtes ha estat satisfactòria.	1	2	3	4
El servei dels berenars ha estat satisfactori en qualitat i quantitat.	1	2	3	4
El servei del dinar ha estat satisfactori en qualitat i quantitat.	1	2	3	4
La resolució de dubtes al llarg de les jornades ha estat satisfactòria.	1	2	3	4
Els mitjans tècnics han funcionat correctament.	1	2	3	4
L’espai ha estat adient (Son Llebre).	1	2	3	4
L’espai ha estat adient (Flassaders).	1	2	3	4

— Grau de satisfacció en relació amb l’Escola

Si es tenen en compte les valoracions del qüestionari, el nivell de satisfacció general en relació amb l’Escola es pot considerar bastant positiu, amb una puntuació mitjana de **7,7** (sobre 10).

Valora de l’1 al 10 el teu grau de satisfacció amb les jornades.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Dels 4 dies de durada de l'Escola, la jornada que ha obtingut una puntuació més elevada, per damunt de la mitjana de la resta de dies, ha estat la dedicada a la "intervenció comunitària amb famílies i infants en risc basada en solucions", amb un 8,29 (sobre 10).

Per contra, la jornada amb una puntuació per davall de la mitjana general de l'Escola ha estat la dedicada a la "intervenció comunitària per a la promoció de l'autonomia personal", amb un 6,90 (sobre 10).

— **Altres observacions o suggeriments (pregunta oberta)**

La majoria de persones que han emplenat el qüestionari de satisfacció de l'Escola de Primavera coincideixen a afirmar que, per a properes edicions, caldria millorar l'acústica de la sala auditori. També es recomana la introducció de més varietat en els berenars, tenint en consideració al·lèrgies i intoleràncies alimentàries. En menor mesura, s'indica que caldria facilitar a les persones assistents més informació dels grups de treball creats el primer dia, a través de la web de l'Escola.

Quant al contingut, hi ha hagut algunes apreciacions relatives a la manca de concordança entre una de les bones pràctiques presentades i el contingut de la temàtica del dia 25 de maig: s'ha considerat que la bona pràctica del TISOC, presentada durant la jornada dedicada a la "intervenció comunitària en salut mental" no estava relacionada directament amb el tema. Des de la Conselleria es valorà incorporar aquesta bona pràctica perquè es considerà que hi ha una relació directa del treball comunitari de caire preventiu adreçat a joves amb la finalitat de reduir o eliminar el consum de tòxics entre aquest col·lectiu i, per tant, reduir la incidència de les patologies subsidiàries en salut mental. Possiblement no hi ha una relació directa, però sí un fil conductor des de la prevenció, com a eina, per no arribar a les dificultats o a la necessitat d'intervenir quan ja existeix el problema (consum, salut mental, etc.).

En relació amb la segona jornada, dedicada a la "intervenció comunitària amb famílies i infants en risc basada en solucions", tot i haver-se valorat molt en positiu el model d'intervenció exposat, s'ha considerat que no ha tingut gaire caire comunitari, entès com a metodologia de treball i temàtica de l'Escola. També hi ha hagut observacions sobre els vídeos i els àudios emprats, que no se sentien amb claredat, al marge de les dificultats acústiques del centre Son Llebre.

Hi ha diverses peticions de formació per als professionals de serveis socials comunitaris bàsics en la metodologia de teràpia breu centrada en solucions, model presentat durant la jornada dedicada a la "intervenció comunitària amb famílies i infants en risc basada en solucions".



També es demana dur a terme l'Escola de Primavera a les altres illes.

Com a aspectes positius destaquen la ponència del doctor Claudi Camps, coordinador de la Xarxa de Salut Mental de Girona, valorada com a molt interessant i positiva, i la ponència d'Antonio Medina Machín, psicòleg de l'equip de serveis socials de La Laguna (Tenerife), també valorada com a molt interessant i útil per a la pràctica diària.

X. Conclusions

Les conclusions a què hem pogut arribar després de la feina duta a terme en els diferents grups de treball i, en general, a l'Escola de Primavera són les que s'esmenten a continuació.

1. En relació als elements clau de l'organització de l'Acció comunitària:

En primer lloc, és molt important el diagnòstic, entès com a punt de partida per tenir una necessitat compartida i expressada de manera col·lectiva. El diagnòstic permet el tret de sortida de l'acció comunitària per atendre les problemàtiques socials conjuntament. A més, possibilita un element importantíssim: trobar el punt comú que ens uneix. I també és una manera de demostrar la potencialitat de les persones. Per exemple, dona molta força poder dir que al municipi de Felanitx són els nins i les nines els qui han dit com volen que sigui la plaça.

D'altra banda, és important reconèixer el procés. El procés en si ja és un resultat, que comporta alts i baixos i "errors" clau que obren el camí de l'acció comunitària.

També, i sobretot, l'element clau són les persones. És important destacar com les dues experiències han volgut donar reconeixement a les persones participants, donant-los la veu a través de vídeos o donant a conèixer els seus noms: en Pau, en Marc, na Margarita, na Neus, en Joan, na Maria, en Pep... Són un dels grans elements clau dels projectes. Així mateix, s'han compartit processos d'apoderament i corresponsabilitat de les persones que són i fan l'acció comunitària. A més, s'ha de tenir en compte tota la diversitat de persones a les quals de vegades oblidam donar veu, com ara els nens i les nines.

Un altre element clau és el com, la metodologia. S'han destacat els dinars o trobades que formen potents espais de trobada i de convivència, el "viure la plaça" o viure l'espai que és de tots i totes. És a dir, una construcció de relacions i una xarxa social potent s'aconsegueixen amb accions petites, cuidant els petits detalls, per exemple fent que sigui protagonista la cura de les persones.



Finalment, una de les bones pràctiques es descrivia, dins el “qui som”, com una il·lusió col·lectiva. I realment aquesta és la clau: ser una il·lusió col·lectiva; ser persones que ens ho creiem, que tenim voluntat i que sabem que amb l’acció comunitària fem canvi social, fem transformació social. Només així aconseguirem millorar plegats la qualitat de vida de moltes persones de barris i ciutats.

2. En relació al rol i funcions dels professionals del treball social comunitari:

En primer lloc, cal destacar “l’autocrítica” sorgida entre les persones assistents sobre les metodologies de treball. Parlam de treball social individual, grupal i comunitari, però pràcticament ens hem “acomodat” a desenvolupar la tasca professional, des del despatx, potenciant el treball individual. Difícilment podem parlar de treball comunitari i fer feina de 8 a 15 h. Un altre element d’autocrítica és que són els mateixos treballadors socials els que han contribuït (en part) que el model de treball s’hagi burocratitzat i es continuï amb una forta presència assistencialista i gestora de prestacions socials.

Han de ser els treballadors socials els qui defensin el model de treball *en, per a i amb* la comunitat; si no, es tendirà al que s’ha comentat en el paràgraf anterior.

Un altre aspecte molt rellevant és la necessitat d’incorporar diferents perfils professionals en la intervenció comunitària: no hi ha un perfil més idoni que un altre per fer treball comunitari, sinó que la riquesa del treball es construeix a partir de la multidisciplinarietat. El treball comunitari ha de ser transversal i, per tant, cada perfil professional (personal administratiu, personal auxiliar d’ajuda a domicili, etc.) hi aporta una visió, una manera de fer, etc., que s’integra com a part important del treball comunitari.

Com a punt de pressió, en defensa del treball social comunitari, es posen de manifest la necessitat i la importància de l’avaluació amb ítems definits que donin valor a les actuacions o projectes comunitaris. Dedicant temps a l’avaluació de les intervencions i dels projectes, a la difusió dels resultats, etc., s’està posant en valor que el treball social comunitari aporta uns resultats i, per tant, interessa potenciar i desenvolupar aquesta metodologia de treball.

La redefinició i reformulació de les accions i els projectes és una part inherent del procés; s’ha de perdre “la por” a l’error. De fet, no hi ha accions errònies sinó resultats no previstos però que també posen en valor el treball comunitari. Parlam de projectes pilot quan no tenim la certesa que funcionaran o s’obtidran els resultats esperats. Però sovint oblidem que “si les coses no surten com havíem planificat, no vol dir que el resultat sigui insatisfactori, sinó més bé, de vegades, tot el contrari”.



Un altre aspecte destacable és la necessitat de fer visibles les bones pràctiques comunitàries, atès que es desenvolupen moltes iniciatives i projectes que es queden en el territori en concret. Falta visibilitzar les bones pràctiques comunitàries per afavorir els processos de transferència entre els diferents municipis.

3. En relació a la metodologia:

Metodològicament es confonen els models d'intervenció grupal amb els comunitaris. Parlem de projectes comunitaris quan realment no disposen dels elements clau de les intervencions comunitàries. És important no perdre de vista aquests elements perquè les accions i els projectes siguin transversals i participatius, responguin a les necessitats de les persones, promoguin l'autoorganització, l'apoderament, etc., i els professionals acompanyin les persones amb tendresa, apropament, respecte, bon tracte i d'igual a igual. Aquestes són les característiques, però també actituds, que han de tenir els professionals que desenvolupen la seva tasca professional amb persones i comunitats.

Palma, 22 de juny de 2018

L'equip tècnic del Servei de Planificació